

Sygn. akt II C 94/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR A. Z.

Protokolant: sekr. sąd. A. Z.

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2019 roku, w Ł.

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej we W.

przeciwko A. T. (1)

o zapłatę

1. zasądza od A. T. (1) na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej we W. kwotę 35.113,26 zł (trzydzieści pięć tysięcy sto trzynaście złotych dwadzieścia sześć groszy) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego, lecz nie wyższymi niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, od kwoty 33.250,34 zł (trzydzieści trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt złotych trzydzieści cztery grosze) od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

2. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda.

Sygn. akt II C 94/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 października 2017 roku, wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o wydanie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i zasądzenie od A. T. (1) na swoją rzecz kwoty 35.133,26 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia zapłaty od kwoty 33.250,34 zł oraz zwrotu kosztów sądowych w wysokości 439 zł i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że strony łączyła umowa kredytu gotówkowego. W związku z niewywiązaniem się z warunków określonych w umowie przez pozwaną doszło do powstania zadłużenia. Zadłużenie zostało stwierdzone wyciągiem z ksiąg bankowych. Na wymagalne zadłużenie złożyła się kwota kapitału głównego (33.250,34 zł), odsetki umowne naliczone od dnia 21 grudnia 2016 roku do dnia 19 lipca 2017 roku (1.862,92 zł) oraz odsetki z tytułu opóźnienia liczone od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia 10 października 2017 roku (754,40 zł).

(pozew k.2v.-4, pismo pełnomocnika powoda k.6-7, pełnomocnictwo k.10, odpis z KRS k.14-36)

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

(postanowienie k.5)

Nakazem zapłaty z dnia 5 stycznia 2018 roku, wydanym w postępowaniu upominawczym, Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi nakazał pozwanej A. T. (1), aby zapłaciła stronie powodowej kwotę 35.113,26 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od kwoty 33.250,34 zł od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.856 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty albo wniosła w tym terminie sprzeciw. Odpis nakazu zapłaty doręczono pozwanej w dniu 22 stycznia 2018 roku.

(nakaz zapłaty k.64, dowód doręczenia k.69)

W dniu 5 lutego 2018 roku pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 5 stycznia 2018 roku. Zakwestionowała powództwo co do zasady, jak i co do wysokości. Zgłosiła zarzut nieudowodnienia roszczenia. Wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych. W przypadku utrzymania nakazu zapłaty w mocy wniosła o rozłożenie należności na raty.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana przyznała, że zaprzestała spłaty zaciągniętego u powoda kredytu gotówkowego z powodu zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej i utraty dochodu, który służył do spłaty poszczególnych rat. Wskazała, że obecnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, co uzasadnia rozłożenie należności na raty, w przypadku nieuwzględnienia jej stanowiska wyrażonego w sprzeciwie.

(sprzeciw k.70-70 v., dowód nadania przesyłki k.75)

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 13 marca 2018 roku pełnomocnik powoda w całości podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazał, że wbrew twierdzeniom pozwanej, przedłożonymi do akt dowodami należycie wykazano zarówno istnienie, jak i wysokość roszczenia objętego powództwem. Podniósł, że bank przekazał na rzecz pozwanej umówioną kwotę kredytu gotówkowego, pozwana natomiast nie wywiązała się z obowiązku jego ratalnej spłaty.

(odpowiedź na sprzeciw k. 84-85)

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2018 roku Sąd oddalił wniosek powoda o nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty.

(postanowienie k.91-92)

Na rozprawie w dniu 6 listopada 2018 roku pełnomocnik pozwanej oświadczył, że pozwana nie kwestionuje faktu zawarcia umowy kredytu, częściowej jego spłaty i zaniechania dalszej spłaty wymagalnych rat. Wskazał, że nie zgłasza zarzutów dotyczących ważności zawartej umowy kredytu. Pozwana oświadczyła, że nie kwestionuje także wysokości kwoty dochodzonej pozwem. Pełnomocnik pozwanej wskazał, że pozwana może spłacić zadłużenie w ratach miesięcznych po 200-300 zł.

(stanowisko pozwanej rozprawy k.99-100, nagranie 00:05:27-00:11:45; 00:12:16-00:14:06)

Na rozprawie w dniu 10 maja 2019 roku pełnomocnik pozwanej podniósł zarzut braku legitymacji procesowej czynnej powoda z uwagi na powzięcie wiadomości o zbyciu przez powoda wierzytelności objętej pozwem w kwietniu 2018 roku i wniosł o oddalenie powództwa.

(stanowisko pełnomocnika pozwanej - protokół rozprawy k.109, nagranie 00:01:23—00:06:08)

W dniu 10 maja 2019 roku Sąd zobowiązał powoda do wypowiedzenia się czy dokonał przelewu wierzytelności objętej pozwem w niniejszej sprawie wynikającej z umowy o kredyt gotówkowy numer (...) z dnia 9 lutego 2015 roku na rzecz innego podmiotu, a jeżeli tak, to kiedy miało to miejsce - pod rygorem uznania tej okoliczności za przyznaną, a jeżeli dokonano przelewu wierzytelności do wskazania czy popiera powództwo czy też je cofa i w jaki sposób. Wezwanie doręczono stronie powodowej w dniu 16 maja 2019 roku wraz z kserokopią protokołu skróconego rozprawy.

(postanowienie - protokół rozprawy k.109-110, dowód doręczenia k.111)

Na rozprawie w dniu 15 października 2019 roku pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa z uwagi na brak legitymacji procesowej czynnej po stronie powodowej. Wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(stanowisko pełnomocnika pozwanej -protokół rozprawy k.112, nagranie 00:04:34-00:05:46)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 lutego 2015 roku Bank (...) Spółka Akcyjna we W. zawarła z A. T. (1) umowę o kredyt gotówkowy numer (...). Na mocy umowy Bank udzielił pozwanej kredytu w kwocie 43.729,19 zł do dnia 28 lutego 2021 roku (§ 1 umowy).

Kredyt był oprocentowany według stałej stopy procentowej wynoszącej 11 % w stosunku rocznym (§ 3 ust. 1 umowy). Kredyt i odsetki miały zostać spłacane w 72 miesięcznych ratach (§ 6 ust. 1 umowy).

Kredytobiorca zobowiązany był do terminowego dokonywania spłat kredytu i odsetek (§ 6 ust. 2).

W przypadku powstania zaległości w spłacie raty kredytu lub odsetek kredytobiorca zobowiązany był do ich niezwłocznego uregulowania (§ 8 ust. 1 umowy).

O powstaniu zaległości kredytodawca zobowiązany był pisemnie zawiadomić kredytobiorcę, wyznaczając w zawiadomieniu termin do dobrowolnej spłaty wymagalnego zadłużenia. Kredytobiorca zobowiązał się do pokrycia odsetek od należności przeterminowanych (§ 8 ust. 2 umowy).

Oprocentowanie należności przeterminowanych równe było czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 9 ust. 1 umowy).

Bank uprawniony był do wypowiedzenia umowy kredytu z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia i żądania spłaty całej należności z tytułu kredytu, odsetek i innych kosztów, między innymi w przypadku naruszenia przez kredytobiorcę warunków umowy (§ 10).

Kwota kredytu została wypłacona pozwanej w dniu 9 lutego 2015 roku.

(dowód: umowa kredytu gotówkowego k. 37-39, harmonogram spłaty kredytu k.40-41, taryfa opłat k.42-54, historia rachunku bankowego k. 86)

Pozwana dokonywała spłat zaciągniętego kredytu gotówkowego w okresie od dnia 30 marca 2015 roku do dnia 23 stycznia 2017 roku. Wpłaty nie zawsze były terminowe, a ich wysokość nie zawsze odpowiadała wysokości raty przewidzianej w harmonogramie spłaty kredytu.

(dowód: historia spłat kredytu nr (...) k.60 i k.66, harmonogram spłaty kredytu k.40-41)

W piśmie z dnia 3 marca 2017 roku Bank (...) Spółka Akcyjna we W. wezwała pozwaną do uregulowania całego zadłużenia przeterminowanego wynoszącego na dzień sporządzenia pisma kwotę 1.643,18 zł w terminie do dnia 24 marca 2017 roku.

(dowód: pismo k.62)

Pismem z dnia 2 maja 2017 roku Bank (...) Spółka Akcyjna we W. wypowiedziała A. T. (1) umowę o kredyt gotówkowy numer (...) i wezwała pozwaną do spłaty całej wierzytelności w ciągu 30 dni od otrzymania wypowiedzenia. Pismo doręczono pozwanej w dniu 29 maja 2017 roku.

(dowód: wypowiedzenie umowy k. 57, potwierdzenie nadania i odbioru k.58-59v.)

Pismem z dnia 21 lipca 2017 roku strona powodowa ponownie wezwała pozwaną do spłaty zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt gotówkowy numer (...).

(dowód: wezwanie do zapłaty k.61)

Pismem z dnia 5 września 2017 roku powódka po raz kolejny wezwała pozwaną do zapłaty zaległej kwoty, która na dzień sporządzenia pisma wynosiła 35.545,66 zł w terminie do dnia 12 września 2017 roku.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 56-56v.)

W dniu 10 października 2017 roku Bank (...) Spółka Akcyjna we W. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w którym stwierdzono istnienie zobowiązania pozwanej A. T. (1) o charakterze pieniężnym na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej we W. z tytułu umowy o kredyt gotówkowy numer (...) z dnia 9 lutego 2015 roku. Wysokość zobowiązania na dzień 10 października 2017 roku wynosiła 35.113,26 zł, w tym należność główna w kwocie 33.250,26 zł, odsetki umowne w kwocie 1.862,92 zł oraz odsetki z tytułu opóźnienia w kwocie 754,40 zł. Bank wskazał, że nalicza dalsze odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, od kwoty należności głównej od dnia 11 października 2017 roku.

(dowód: kserokopia wyciągu z ksiąg bankowych k.55, oryginał k.82, pełnomocnictwo k.13)

A. T. (1) ma 42 lata. Nie ma wyuczonego zawodu. Jest matką 3 dzieci w wieku 21, 16 i 4 lata. Od marca 2017 roku do dnia 4 października 2018 roku mąż pozwanej przebywał w zakładzie karnym. W 2018 roku pozwana pracowała na podstawie umowy zlecenia. Otrzymywała wynagrodzenie w wysokości od 700 do 1.100 zł netto miesięcznie. Pozwana prowadzi gospodarstwo domowe razem z mężem i dziećmi. Mąż pozwanej nie pracuje. Najstarsza córka pozwanej zakończyła edukację, planowała wyjazd za granicę w celach zarobkowych. Pozwana otrzymuje na dwie młodsze córki zasiłek rodzinny w kwocie 95 zł i 124 zł oraz świadczenie 500+. Nie korzysta z pomocy innych osób ani instytucji. Cierpi na niedoczynność tarczycy. Ma zdiagnozowanego naczyniaka głowy. Mąż pozwanej leczy się kardiologicznie. Ma też problemy z kręgosłupem. Koszt leków, jakie przyjmują powódka i jej mąż to 300 zł miesięcznie. Pozwana z rodziną zajmują mieszkanie komunalne. Opłaty z tytułu czynszu wynoszą 800 zł miesięcznie. Poza czynszem pozwana uiszcza opłaty za prąd w wysokości 85 zł miesięcznie i gaz w wysokości 18 zł miesięcznie. Kwota, jaką pozwana może przeznaczyć na wyżywienie rodziny, ubrania, środki chemiczne i kosmetyki nie jest wystarczająca. Pozwana posiada samochód osobowy C. (...), rok produkcji 2008. Nie ma innych wartościowych składników majątkowych, w tych nieruchomości. Pozwana ma zadłużenie w ZUS-ie na kwotę 2.700 zł, które spłaca w ratach po 60 zł miesięcznie. Na podstawie ugody zawartej z nabywcą wierzytelności, A. T. (1) spłaca drugi kredyt zaciągnięty w Banku (...) Spółce Akcyjnej we W. w kwotach po 270 zł miesięcznie. Ponadto, pozwana posiada zadłużenie w firmie (...) z tytułu zerwanych umów w kwocie około 2.000 zł, którego nie spłaca oraz zobowiązania z tytułu umowy o świadczenie usług internetowych w kwocie około 1.500 zł. Przeciwno pozwanej nie toczą się żadne postępowania egzekucyjne sądowe ani administracyjne.

Pozwana zaciągnęła kredyt gotówkowy objęty pozwem celem doposażenia sklepu z artykułami fryzjerskimi, który wówczas prowadziła. Dodatkowo pozwana otworzyła z mężem punkt małej gastronomii – kuchnię ormiańską. Sklep z artykułami fryzjerskimi pozwana zamknęła w marcu 2017 roku, a działalność gastronomiczną pozwana zakończyła w maju 2017 roku.

(dowód: przesłuchania pozwanej - rozprawy z dnia 6 listopada 2018 roku k.100-102, nagranie 00:15:55-00:39:55)

W toku postępowania, w kwietniu 2018 roku, Bank (...) Spółka Akcyjna we W. dokonała zbycia wierzytelności przysługującej mu względem pozwanej, objętej pozwem.

(okoliczność uznana za przyznaną – art.230 k.p.c.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt przez stronę powodową oraz na podstawie dowodu z przesłuchania pozwanej. Złożone do akt sprawy dokumenty nie budziły wątpliwości Sądu. Nie były też kwestionowane przez pozwaną reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika.

Sąd oddalił zgłoszony na rozprawie w dniu 6 listopada 2018 roku wniosek pełnomocnika pozwanej o udzielenie terminu na złożenie pisma procesowego ze stanowiskiem w sprawie oraz zgłoszenie wniosków dowodowych, jako spóźniony.

Natomiast, na rozprawie w dniu 15 października 2019 roku Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanej o odroczenie rozprawy z powodu terminu porodu zaplanowanego u pozwanej na dzień 31 października 2019 roku oraz jej niestawiennictwa spowodowanego zaawansowaną ciążą, gdyż pozwana nie była zobowiązana do osobistego stawiennictwa na rozprawie w dniu 15 października 2019 roku, a jej nieobecność nie tamowała możliwości rozpoznania sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Stosownie do treści art. 505 § 1 k.p.c., w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w zakresie zaskarżony sprzeciwem, a przewodniczący wyznacza rozprawę i zarządza doręczenie powodowie sprzeciwu razem z wezwaniem na rozprawę. Skuteczne wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty inicjuje zatem postępowanie toczące się na zasadach ogólnych odnoszących się do postępowania przed sądem pierwszej instancji. W związku z tym, że nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w niniejszej sprawie wydano przed dniem 7 listopada 2019 roku, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, do czasu zakończenia postępowania w tej instancji zastosowanie znajdowały przepisy dotychczasowe.

W przedmiotowej sprawie w dniu 5 stycznia 2018 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał nakaz zapłaty, od którego pozwana wniosła skutecznie sprzeciw zaskarżając go w całości. A zatem, powyższy nakaz zapłaty utracił moc.

Bezspornym w niniejszej sprawie pozostawało, że pomiędzy Bankiem (...) Spółką Akcyjną we W. a pozwaną A. T. (1) zawarta została umowa o kredyt gotówkowy z dnia 9 lutego 2015 roku. Pozwana ostatecznie nie kwestionowała ani faktu zawarcia wskazanej umowy o kredyt gotówkowy ani jej ważności, wysokości uzyskanej kwoty kredytu, faktu braku spłaty całości zobowiązania, zaległości w spłaceniu kredytu, które skutkowały wypowiedzeniem umowy kredytu, jak również wysokości wierzytelności dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Wyrażała wolę spłaty należności na rzecz powoda w ratach. Następnie podniosła zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powodowej z uwagi na przelew wierzytelności z umowy o kredyt gotówkowy z dnia 9 lutego 2015 roku.

Ostatecznie sporną kwestię stanowiła jedynie legitymacja procesowa czynna po stronie powodowej, z uwagi na zbycie w toku postępowania przysługującej powodowi względem pozwanej wierzytelności objętej pozwem.

Stosownie do treści art. 192 pkt 3 k.p.c. zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy; nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej.

Bezspornym w sprawie jest, że zbycie wierzytelności na rzecz innego, nieznanego Sądowi, podmiotu zostało dokonane już po wszczęciu postępowania w sprawie II C 94/18 i po doręczeniu pozwanej odpisu pozwu. Nabywca wierzytelności nie wstąpił jednak do sprawy w miejsce dotychczasowego powoda. Powód wezwany do sprecyzowania, czy doszło do zbycia wierzytelności na rzecz innego podmiotu, pod rygorem uznania tej okoliczności za przyznaną, nie odpowiedział

w ogóle na wezwanie Sądu. Skutkowało to uznaniem przez Sąd za przyznaną, na podstawie art.230 k.p.c., okoliczności podniesionej przez pełnomocnika pozwanej na rozprawie w dniu 10 maja 2019 roku, iż zbycie wierzytelności objętej powództwem miało miejsce w kwietniu 2018 roku.

Jednakże, wbrew stanowisku pełnomocnika pozwanej fakt ten nie rzutował na samą zasadność wytoczonego powództwa z uwagi na treść przepisu art.192 pkt 3 k.p.c. Przyjmuje się bowiem, że przepis art. 192 pkt 3 k.p.c. stanowi zarówno o skutku materialnoprawnym, jak i procesowym zbycia rzeczy lub prawa. W świetle powołanego przepisu, zbycie rzeczy lub prawa, a także przeniesienie posiadania rzeczy w toku sprawy, nie pozbawia zbywcy legitymacji procesowej czynnej. Przepis art.192 pkt 3 k.p.c. w tej części jest zatem normą materialnoprawną - samoistną podstawą legitymacji zbywcy (tzw. substytucja albo podstawienie procesowe względne), który działa w imieniu własnym, ale na rzecz nabywcy. Przepis art. 192 pkt 3 k.p.c. pozostaje w związku z art. 788 k.p.c., który pod pewnymi warunkami stanowi podstawę prawną nadania klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko nabywcy, pomimo że w treści tytułu egzekucyjnego wymieniony jest zbywca. W interesie zbywcy leży przypozwanie nabywcy. Skutek procesowy polega na możliwości sukcesji procesowej nabywcy (art. 192 pkt. 3 k.p.c. in fine).

Artykuł 192 pkt 3 k.p.c. nie narusza - po zawiśnięciu sporu - uprawnień strony, wynikających z zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.) i nie ogranicza strony w rozporządzaniu przysługującymi jej prawami, lecz zapobiega ujemnym następstwom czynności polegającej na zbyciu rzeczy lub prawa, objętych pozwem, przez jedną ze stron. Zapewnia stabilność postępowania i daje wyraz rozszerzonej prawomocności wyroku. Zbywcą może być każda ze stron postępowania. Zbycie może nastąpić w toku procesu nawet po obu jego stronach. Ochrona z art. 192 pkt 3 k.p.c. polega na tym, że zbywca jest nadal traktowany jako strona legitymowana w sprawie i działa w procesie również na rzecz nabywcy. Powaga rzeczy osądzonej wyroku zapadłego w tej sytuacji obejmuje swoimi granicami podmiotowymi również i nabywcę. Klauzula wykonalności może być nadana na rzecz lub przeciwko nabywcy, mimo że tytuł egzekucyjny na niego nie opiewa. Jednakże przejście uprawnień lub obowiązków musi być wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym stosownie do przepisu art. 788 § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie, po zbyciu wierzytelności objętej pozwem przez powoda, nie miała miejsce sytuacja, aby pozwana nie będąc zawiadomiona o przelewie, dokonywała spłaty przedmiotowego kredytu do rąk zbywcy. Zbędne było zatem rozważanie sytuacji uregulowanej przepisem art. 512 k.c.

Konkludując, w świetle powyższych rozważań, niniejszej sprawie zbycie przez powoda wierzytelności objętej pozwem nie powodowało po jego stronie utraty legitymacji procesowej czynnej, a w konsekwencji nie wpływało na treść orzeczenia.

Pozwana nie spłaciła kredytu zgodnie z przyjętymi w umowie ustaleniami, w związku z czym wierzyciel wypowiedział pozwanej umowę kredytu z dnia 9 lutego 2015 roku, wystawił wyciąg z ksiąg bankowych oraz wszczął postępowanie sądowe o zapłatę.

Zgodnie z art. 3 ust.1. ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Z kolei, stosownie do art. 69 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (tekst jednolity z dnia 25 października 2018 roku, Dz.U. z 2018 r. poz. 2187) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Jak wynika z powołanego przepisu umowę kredytu cechuje w

szczególności odpłatność - kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek i ewentualne prowizji dla banku. Zaś podstawowym obowiązkiem kredytobiorcy jest obowiązek zwrotu otrzymanych środków pieniężnych, a także obowiązek zapłaty odsetek kapitałowych.

W ocenie Sądu, umowa kredytu zawarta przez pozwaną z powodem była umową ważną, skuteczną i odpowiadającą unormowaniom powyższego przepisu oraz obowiązującym na datę zawarcia przedmiotowej umowy (9 lutego 2015 roku) przepisom ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.). W niniejszej sprawie, stopa odsetek od kapitału i odsetek za opóźnienie od zadłużenia przeterminowanego była z góry oznaczona w umowie i wynosiła odpowiednio 11 % w skali roku oraz czterokrotność stopy lombardowej NBP. Pozwana nie kwestionowała także i tej części roszczenia powoda, Sąd natomiast nie dopatrył się w tym zakresie sprzeczności zapisów umowy z treścią przepisów obowiązującego prawa.

Z powodu nieterminowej spłaty rat kredytu przez pozwaną, Bank wypowiedział umowę i cała kwota kredytu stała się wymagalna. Pozwana ostatecznie nie kwestionowała obowiązku spłaty na rzecz powoda owej wymagalnej kwoty ani jej wysokości.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od A. T. (1) na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej we W. kwotę 35.113,26 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego, lecz nie wyższymi niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, od kwoty 33.250,34 zł od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia zapłaty. Żądanie zasądzenia odsetek umownych za opóźnienie od należności głównej od dnia 20 lipca 2017 roku zasługiwało na uwzględnienie w świetle łączącej strony umowy. Pismem doręczonym pozwanej w dniu 29 maja 2017 roku umowa kredytu została wypowiedziana przy uwzględnieniu 30 – dniowego terminu wypowiedzenia, który upłynął w dniu 28 czerwca 2017 roku. A zatem, już od dnia 29 czerwca 2017 roku Bank był uprawniony do naliczania odsetek umownych za opóźnienie.

Sąd nie uwzględnił żądania pozwanej o rozłożenie zasądzonej należności na raty na podstawie art. 320 k.p.c., zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Należy zaakcentować, że instytucja ta ma charakter wyjątkowy, znajdujący zastosowanie wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Określenie takowych przypadków leży wyłącznie w gestii władzy dyskrecjonalnej sądu, który ma szeroki luz decyzyjny w kwestii tego, czy w rozstrzyganym stanie faktycznym zaistniał szczególnie uzasadniony wypadek czy też nie (zob. P. Telenga „Komentarz do art.320 k.p.c. w: A. Jakubecki (red.) „Komentarz aktualizowany do kodeksu postępowania cywilnego” LEX 2014). W judykaturze i piśmiennictwie wskazuje się, że szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w powołanym przepisie zachodzi na przykład jeżeli ze względu na stan majątkowy, zdrowotny, rodzinny i itp. niezwłoczne spełnienie świadczenia lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe, bardzo utrudnione lub narażałoby pozwanego albo jego bliskich na niepowetowaną szkodę (tak między innymi „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz.” pod red. prof. dr hab. Andrzej Marciniaka, prof. dr hab. Kazimierza Piaseckiego, Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 27 kwietnia 2016 roku, I ACa 72/16, Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 22 października 2015 roku, I ACa 487/15). Jednakże, podkreśla się, że ochrona, jaką zapewnia dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces. Instytucja z art.320 k.p.c. nie służy tylko zabezpieczeniu interesów pozwanego, lecz może przynieść także korzyść powodowi, chroniąc tego ostatniego przed podjęciem bezskutecznej egzekucji (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 16 kwietnia 2014 roku, I ACa 120/14; wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2014 roku, V CSK 302/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 kwietnia 2016 roku, I ACa 72/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 października 2015 roku, I ACa 487/15). Założeniem komentowanego przepisu jest bowiem uczynienie postępowania wykonawczego (egzekucji) realnym ze względu na określoną sytuację ekonomiczną i finansową dłużnika. Unormowanie to daje możliwość antycypowania trudności mogących wyniknąć w toku postępowania egzekucyjnego, a które można przewidzieć już w fazie postępowania rozpoznawczego (tak między innymi „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz.” pod red. prof. dr hab. Andrzej Marciniaka, prof. dr hab. Kazimierza Piaseckiego). W piśmiennictwie wskazuje się, że szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w art. 320 k.p.c., może wynikać także z potrzeby usprawnienia i urealnienia wykonalności orzeczenia oraz uniknięcia egzekucji, jej dolegliwości i kosztów, a przez to zwiększenia szans wierzyciela na uzyskanie zaspokojenia (E. Gapska, Głosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 roku, III CZP 126/06, OSP 2010, z. 4, poz. 44).

Jednocześnie, w każdym wypadku rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty dochodzi do uszczuplenia uprawnień wierzyciela, stąd potrzeba podejmowania decyzji w tym przedmiocie w sposób szczególnie wyważony i uwzględniający interesy obu stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 czerwca 2019 roku sygn. akt I ACa 129/19, Lex 2726792).

W przedmiotowej sprawie, niewątpliwie sytuacja majątkowa i życiowa pozwanej jest trudna. A. T. (1), nie ma wyuczonego zawodu. Utrzymuje się z pracy na umowę zlecenia, z której otrzymuje wynagrodzenie w wysokości od 700 do 1.100 zł netto miesięcznie. Pozwana prowadzi gospodarstwo domowe razem z mężem, który nie pracuje i trojgiem dzieci w wieku 21, 16 i 4 lata. Na dwoje młodszych pobiera zasiłek rodzinny kwocie 95 zł i 124 zł oraz świadczenie 500+. W konsekwencji łączny dochód rodziny wynosi około 2.319 zł, a kwota ta jest przeznaczona na utrzymanie 5 osób. Rodzina pozwanej ponosi wydatki na leki w kwocie około 300 zł miesięcznie, opłaty z tytułu czynszu za mieszkanie komunalne w kwocie 800 zł miesięcznie, opłaty za prąd w wysokości 85 zł miesięcznie i gaz w wysokości 18 zł miesięcznie. Kwota, jaką pozwana może przeznaczyć na wyżywienie rodziny, ubrania, środki chemiczne i kosmetyki nie jest wystarczająca. Dodatkowo pozwana posiada zadłużenie w ZUS-ie na kwotę 2.700 zł, które spłaca w ratach po 60 zł miesięcznie. A. T. (1) spłaca w ratach drugi kredyt zaciągnięty w Banku (...) Spółce Akcyjnej we W. w kwotach po 270 zł miesięcznie. Ponadto, pozwana posiada zadłużenie w firmie (...) z tytułu zerwanych umów w kwocie około 2.000 zł, którego nie spłaca oraz zobowiązania z tytułu umowy o świadczenie usług internetowych w kwocie około 1.500 zł. Przeciwno pozwanej nie toczą się żadne postępowania egzekucyjne sądowe ani administracyjne. Pozwana nie ma wartościowych składników majątku, w tym nieruchomości. W świetle powyższego, po odliczeniu wskazanych przez pozwaną stałych wydatków, w tym związanych ze spłatą zadłużenia, pozwanej na utrzymanie pięcioosobowej rodziny w zakresie wyżywienia, środków chemicznych i kosmetycznych oraz odzieży pozostaje kwota około 786 zł miesięcznie, która w ocenie Sądu absolutnie nie pozwala na czynienie jakichkolwiek dalszych oszczędności, które można by przeznaczyć na spłatę wierzytelności dochodzonej pozwem. Na dzień wyrokowania w niniejszej sprawie brak było informacji, aby sytuacja ta zmieniła się i uległa poprawie, a pozwana uzyskała płynność finansową, w jakikolwiek sposób gwarantującą uiszczanie potencjalnych rat. Jednocześnie wskazać należy, że wysokość wierzytelności przysługującej powodowi jest stosunkowo duża, opiewa na kwotę 35.133,26 zł, zatem rozłożenie jej na proponowane przez pozwaną raty w kwocie po 200-300 zł miesięcznie byłoby całkowicie niecelowe i w sposób oczywisty naruszałoby interesy wierzyciela, który przy przyjęciu raty na poziomie 300 zł oczekiwałby na całkowitą spłatę zadłużenia przez okres blisko 10 lat. Sąd dostrzega, iż po stronie powodowej występuje podmiot profesjonalny, dysponujący znacznie większym majątkiem, wyspecjalizowany w prowadzeniu polityki finansowej firmy, posiadający określone rezerwy finansowe, lecz okoliczności te nie mogą wpływać każdorazowo i bezrefleksyjnie na konieczność stosowania określonych ulg względem dłużników. W ocenie Sądu, pozwana, prezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazała, aby rozłożenie spłaty na raty spowodowało rzeczywistą możliwość wywiązania się przez pozwaną z obowiązku spłacania poszczególnych rat. Zdaniem Sądu, zastosowanie dobrodziejstwa, jakim jest rozłożenie świadczenia na raty, w niniejszej sprawie miałoby jedynie charakter iluzoryczny. Przewidziane w art. 320 k.p.c. rozłożenie świadczenia na raty służyć ma niewątpliwie dłużnikowi, tym niemniej jednak musi jednocześnie dawać wierzycielowi szansę rzeczywistego zaspokojenia się w rozsądnym terminie. By taki cel osiągnąć, dłużnik musi mieć realną możliwość spełniania świadczenia w formie ratalnej, w przeciwnym bowiem razie ani on sam nie odczuje ulgi, ani wierzyciel nie zostanie należycie zaspokojony, a wszystko zakończy się i tak postępowaniem egzekucyjnym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 listopada 2018 roku sygn. akt V ACa 1416/17, Lex 2706620).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku, odstępując na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążania pozwanej kosztami postępowania, mając na uwadze zasady słuszności. Pozwana, jako strona przegrywająca proces z uwagi na uwzględnienie powództwa według ogólnej zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 k.p.c.) byłaby zobowiązana do zwrotu kosztów poniesionych przez powoda. Zgodnie jednak z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane

są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 roku, I CZ 26/11, LEX nr 1101325, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 roku, II CZ 223/73, Lex nr 7379).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek”, o jakim mowa w art. 102 k.p.c. z uwagi na sytuację procesową, materialną i rodzinną pozwanej. Pozwana ma problemy finansowe, osiąga niskie dochody, jest matką trojga dzieci, mąż pozwanej pozostaje bez pracy. Jej sytuacja życiowa jest zatem trudna, i nie może pozostawać bez wpływu na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu. Niewątpliwie treść zapadłego w niniejszej sprawie orzeczenia wywoła znaczne skutki w sferze prawnej i finansowej pozwanej i jej rodziny, w związku z powyższym zasadnym było nieobciążanie pozwanej kosztami niniejszego postępowania i nierozszerzanie dodatkowo jej odpowiedzialności finansowej za skutki procesu. Zwłaszcza, że koszty procesu, jakie pozwana winna zwrócić stronie powodowej obejmują opłatę od pozwu w łącznej kwocie 1.756 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3.600 zł oraz opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, co daje łącznie kwotę 5.373 zł, stanowiącą blisko dwukrotność łącznych dochodów rodziny pozwanej. W konsekwencji, obciążenie pozwanej kosztami procesu, powodowałoby niemożliwość zaspokojenie przez A. T. (2) i jej rodzinę podstawowych życiowych potrzeb. Jednocześnie, pozwana działając na etapie wnoszenia sprzeciwu bez zawodowego pełnomocnika, zapewne była przekonana o zasadności swoich działań. Ponadto, jedynie złożenie sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, zaskarżającego nakaz zapłaty w całości otwierało jej drogę do ubiegania się o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty. Mając na uwadze powyższe, Sąd nie obciążył pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.